

BISERICA și ȘCOLA.

Foia bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl. v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacției:

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Congresul național-bisericesc electoral.

Alegerea Metropolitului.

În ședința a III-a Congresului național bisericesc electoral s'a efectuat alegerea Metropolitului. Despre rezultatul acestei alegeri am primit următoarea telegramă:

Sibiu, 31 Dec. n. 12 ore a. m.

Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan al Aradului Ioan Mețianu a fost ales Metropolitan cu 64 voturi.

Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan al Caransebeșului Nicolae Popea a primit 41 de voturi.

O bilă a fost albă. Votanți au fost 106.

În cele următoare publicăm următorul raport special despre decursul congresului:

Sedința prealabilă.

Mercuri în 16 Dec. v., la orele 3 p. m. deputații congresuali se aflau aproape în număr complet, în biserica noastră parochială din Sibiu-cetate.

Ilustritatea Sa Dl archimandrit și vicariu archiepiscopesc Dr. Ilarion Pușcariu, luând cuvânt, a notificat membrilor prezenți, că Preaveneratul Consistoriu Metropolitan a numit de comisariu pentru conducerea actului alegerii de metropolit pe Prea Sântia Sa Dl Episcop al Aradului Ioan Mețianu, și roșă pe membri a alege o deputațiune, care să invite pe dl comisar la întrunire.

Cuvioșia Sa Părintele protosincol Augustin Hamsea (Arad) a propus o comisie de 5: din cler pe Il. Sa Dl Archimandrit și vicariu archiepiscopesc Dr. Pușcariu și pe Preacuvioșia sa dl Archimandrit Fil. Musta; iar mireni: din archidiescesă pe dl deputat Mihail Cirlea, din diecesa Aradului pe dl deputat Petru Truța, din diecesa Caransebeș pe dl deputat Ioan Budințanu.

Se primește.

Comisia plăcă să invite pe comisar la întrunire.

P. S. Sa Dl Episcop al Aradului venind e întâmpinat cu urări de „trăiască!“, și ocupând locul presidial, salută pe deputați cu cuvinte alese, și arată scopul întrunirii acesteia, care este a pregăti unele lucrări ce-s de lipsă înainte de deschiderea însăși a Congresului electoral, care se va întâmpla mâine după serviciul divin.

Înseamnă apoi de notat interimar al întrunirii prezente pe dl secretar metropolitan Leontin Simonescu, și-l poftesc să cetască raportul consistorului archidiecesan către cel metropolitan despre morțea Metropolitului.

Se cetesce raportul, arătând mersul bôlei și sfârșitul dureros al ei; apoi estrasul matricular despre morțe, și datele din el toate, — și se iau la cunoștință.

Se cetesce apoi convocarea congresului (publicată deja la timpul său.)

Se ia spre scire.

Președintele roșă întrunirea să designeze pe membrul din sinul seu, care să răspundă mâine cuvântului de deschidere al congresului.

Dl deputat Nicolau Zigre propune pe dl deputat Dr. Alecsandru Mocsonyi. Se primește. Dl Mocsonyi mulțumesc pentru acest semn de încredere, și primesce cu plăcere a și implini mâine însărcinarea.

Comisarul invită pe membri a-și aduce pe mâine câte-o ședulă de votare, pregătită.

În urmă vestește că deschiderea congresului se va face mâine, în sala mare a casei comitatului, după serviciul divin împreună cu chemarea sfântului Duch, care va premerge în biserică.

Serviciul divin.

Joi în 17/29 Dec., la orele 9 și 20 min. a. m. având să se începă sfânta liturgie, preoți slujitori

îmbrăcați în sfințele ornate bisericesci și urmați de corul seminarial bisericesc, au plecat întru întimpinarea Prea-sfințitului Arhiepiscop pontificant. Slujitorii sfântului altar mergeau în următoarea ordine: înainte diaconul Demetriu C â m p e a n, ducând cârja arhierescă și sfânta cruce, apoi protopresbiterii Ioan Papiu cu Ignatiu Pap. archimandritul Filaret Musta cu protosincolul Augustin Hamsea, vicariul Iosif Goldiș cu archimandritul și vicariul arhiepiscopesc Dr. Ilarion Fușcariu, cest din urmă ducând Sfânta Evanghelie.

La treptele metropoliei au întimpinat pe Prea Sfințiile Lor Domnii Episcopi Ioan Meșianu și Nicolae Popea, dintre cari cel dintâi îmbrăcat în manthia arhierescă, iar al doilea în rassa neagră călugărească, și diaconul a predat Prea Sfințitului Episcop Meșianu cârja și crucea, iar Ilustritatea sa archimandritul vicariu arhiepiscopesc Dr. Pușcariu, sfânta evanghelie spre sărutare, apoi au pornit în aceeași ordine, cu Prea Sfințiii Episcopi în urmă, spre biserică.

La porța bisericii corul a întimpinat pe slujitorii sfântului altar cu tropariul Rusaliilor: „Bine ești cuvântat Christose“ și cu cântare au intrat în biserică unde s'a servit, cu pompa cuvenită, sfânta liturgie, potificând Prea Sfințitul Episcop al Aradului, I. Meșianu iar P. S. S. Episcopul Popea al Caransebeșului ocupând loc la dreapta scaunului arhieresc.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul distins al dlui profesor Dima.

Ședința I.

La orele 11 și 20 minute deputații fiind întruniți în sala mare a comitatului, dl deputat Parteniu C o s m a propune trimiterea unei deputațiuni de 2, care să invite pe Prea Sfinții Episcopi la ședință. Să alege din cler deputatul Dr. Remus Roșca, iar mirean deputatul Iosif Pușcariu.

P. S. Domni Episcopi sosesc la ora 11 și 30 minute, întimpinați fiind cu „să trăiască“.

P. S. S. Dl Episcop al Aradului I. Meșianu, ca comisar al consistorului metropolitan, ocupând scaunul presidial, cetește cuvântul de deschidere a Congresului, pe care îl vom publica în întregime în numărul nostru viitor. E o vorbire plină de căldură apostolică, de simț de iubire și de inimă românească.

Amintind cuvântul de mărtaie repozatului metropolitan Miron, congresul prin sculare dă expresie regretului seu pentru pierderea lui.

Iar la locul unde cuvântul amintește cu recunoștință din partea bis. numele M. S, Monarchului, congresul aclamă întreit „trăiască“ la adresa M. Sale.

Președintele declară congresul de deschis.

Dl Dr. Ales. Mocionyi, răspunde prin o vorbire clasică, frumos alcătuită și plină de imagini frumoase și de idei înalte, exprimătoare de mult adevăr. Vom face publicului român plăcerea de a-i reda întregă această cuvântare a dlui Dr Mocionyi, care ni-l prezintă de nou ca pe un adânc și logic cu-

getător, cuvântare întreruptă adesea de vii aprobări și aplause din partea Congresului.

Se constituie biurul interimar: numindu-se din presidiu de notari ad hoc: Mateiu Voileanu, Dr. Traian Putici și Dr. Traian Badescu din cler, Dr. Elie Cristea, Dr. Iustin Pop, Dr. Petru Ionescu, Dr. I. Șenchea, Ioan Sêrbu și Dr. Nestor Opreanu mireni, iar de notar general dintre aceștia pe Mateiu Voileanu.

Presidiul invită pe secretarul metropolitan să cetească lista deputaților deja verificați în sesiunea trecută: Se constată că sunt prezenți 76 și 8 absenți.

(Absenți sunt din diecesa Caransebeșului și Aradului, deci la stabilirea parității din archidieceasă vor fi trași la sorți și declarați fără vot atâția, pe câți lipsesc din cele 2 diecese la olaltă).

Se provocă deputații nou aleși a-și presenta credenționalele.

Nou aleșii (publicați de noi deja) își presentă credenționalele în persoană toți, afară de unul (Dionisiu Roman, care și-l-a prezentat prin alt deputat.)

Presidiul: Fiind prezenți 111 deputați (79 verificați, 35 neverificați) se va purcede la constituirea definitivă a biuroului și alegerea comisiei verificătoare.

Biurul se relege ca definitiv tot cel provisoriu arătat mai sus.

În scopul unei consultări asupra comisiei de verificare, se suspendă ședința pe 10 minute.

La redeschidere se comunică combinația făcută privitor la alegerea comisiei verificătoare, care primindu-se sunt declarați aleși în comisie deputații Nicolae Ivan, Dr. I. de Preda și Mih. Cirlea din archidieceasă, Voicu Hamsea, Petru Truța și Ignatie Pap, din diecesa Aradului, Mihail Popovici, Tr. Barzu și Titu Hațeg din diecesa Caransebeșului.

Notariul general M. Voilean cetește apoi raportul general al consistoriului Metropolitan către Congres, (pe care îl publicăm la alt loc al fôiei noastre).

Presidiul desbinând raportul gen. în 2 părți, întâia: privitoare la mărtaie metropolitanului, propune că aci să se dea solemn de Congres expresie doliului de față de pierderea regretatului arhieriu, așa eternisând în anelele congresuale acest doliu. Să dă expresie prin sculare. —

partea a doua a raportului, despre alegerile întregitoare, se ia la cunoștință.

Presidiul amintind cu pietate de greaua lovitură ce a ajuns pe augusta familie domnitore prin pierderea M. S. Impărătesei Regine, propune să se dea expresie condolenței Congresului prin sculare și „Veinica ei pomenire“ și prin trecerea acestui semn de condolență în anelele congresului actual. Congresul dă semnul omagial de condolență.

Deputatul Zigre propune ca atât cuvântul de deschidere cât și răspunsul clasic al dlui deputat Mocsonyi să se trecă întregi la protocol.

Să primește.

Ședința procsimă se anunță pe mâne la ore 10 a. m.

Ședința primă a sesiunii, s'a închis la $\frac{3}{4}$ la 1 p. m.

Ședința a II-a.

S'a ținut la 18/30 Decemvre la orele 10 a. m.

În această ședință congresul s'a ocupat cu verificările deputaților de nou aleși.

După autenticarea protocolului ședinței I. se acoardă concediile cerute de unii deputați absenți, apoi urmează ordinea de zi: *raportul comisiunii verificătoare*. Raportor e deputatul I. de Preda.

La propunerea comisiunii congresul verifică pe deputații, ale căror alegeri n'au fost protestate și la cari actele electorale sunt în ordine.

Urmază alegerile atacate prin protest.

Din aceste, deputații mireni din cercul Sibiiu (actul de alegere atacat prin un protest din parochia Glâmboaca), Brașov (protest din parochia Brașov-Schein), Dej, Făgăraș și Bistrița, la propunerea comisiunii se verifică.

O discuție mai vie se desvoaltă în chestia verificării deputatului din cler, ales în cercul *Deva-Hateg*. În acest cerc un preot din greșeală n'a fost indus în lista electorală. Votanți au fost 61. Voturile s'au împărțit între doi candidați, întrunind unul 31, celalalt 30 de voturi. Preotul lipsit de vot a înaintat protest.

Comisiunea, din considerare, că un preot a fost lipsit pe nedrept de exercitarea votului seu, propune anularea alegerii. Deputatul Dr. P. Șpan face contra-propunere, pentru verificare. La discuția asupra propunerilor iau parte deputații Nicoară, Vlaicu, Brediceanu, și propunătorii. Cerându-se încheierea discuției, propunerile se pun la vot și se primește propunerea comisiunii (cu 51 de voturi, contra 30), declarându-se de anulat alegerea.

Fiind terminate verificările, la propunerea presiului se purcede la alegerea *comisiunii de scrutiniu*. Se aleg în comisiune dep. P. C o s m a, F. M u s t a, și P. R o t a r.

Cu formularea reprezentațiunii ce are să se facă la guvern despre rezultatul alegerii, se încredințează biroul, apoi se alege comisiunea bugetară a congresului.

Cu aceste ordinea de zi fiind exhaustată, ședința se încheie.

Proxima ședință se anunță pe Sâmbătă în 19/31 Decembre la orele 10 din zi, punându se la ordinea zilei: *îndeplinirea actului de alegere*, al cărui rezultat îl publicăm în fruntea foi noastre.

Raportul

consistorului Metropolitană cǎtră Congres.

Nr. 289 M.

Mărit Congres!

Provincia noastră metropolitană a îmbrăcat doliu, clerul și poporul bisericeii noastre se află în adâncă întristare și pretutindenea se manifestă cea mai profundă durere, căci în noptea de 4 spre 5 Octobre a. c. după lungi și grele suferințe timp de șese săptămēni, trecând la cele eterne, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului multveneratul și acum jelitul părinte, arhiepiscop și metrop. *Miron Romanul*, care ales la această înaltă demnitate în ședința congresului din 21 Novembre 1874, și la 15/27 Decembre al aceluiași an introdus în scaunul aceleia a condus destinele bisericeii aprōpe un pătrar de secol, cu tact și înțelepciune, adese-ori între cele mai grele împregiurări, a apērat instituțiunile bisericeii, și a stăruit să le păstreze intacte, și anume a stăruit din tot adinsul, să le desvōlte și aplice în sensul liberal, în care au fost concepute acelea.

Eminentele calități spirituale și virtuțile adevērat creștinești ale răposatului, i-au câștigat, până ce era în viață, stimă și iubire generală, iar acum, când nu se mai află între noi, memoria lui este și pururea va fi binecuvântată de credincioșii bisericeii, cari înaltă ferbinți și pioșe rugăciuni cǎtră Atotputernicul D Țeu pentru odichna sufletului răposatului arhiepiscop-metropolit.

Consistorul metropolitan primind dela consistoriul arhidieceșan act oficial despre morbul, mōrtea și înmōmēntarea arhiepiscopului-metropolit, în raportul din 5 octombre a. c. Nr. 7610, aclus aici sub ./., s'a întrunit numai decât a două zi după înmōmēntare în ședință extraordinară și prin concludul care 'l prezentăm aci sub ./. a comunicat consistoriului arhidieceșan, și pe calea aceluia clerului și poporului arhidieceșan, condolența sa cea mai profundă, și a adus acest trist cas la cunoșcința înaltului ministeriu reg. ung. și pe calea aceluia la preainalta cunoșcința a Maiestății Sale ces. și apost. regesci, a preagrațiosului protector suprem al bisericeii noastre, de asemenea și la cunoșcința înaltei case de magnați a dieței ungare, al cărei membru a fost repausatul în viață.

În urma acestei notificări, făcute în mod prealabil și din partea consistoriului arhidieceșan, Maiestatea Sa ces. și apost. regescă s'a îndurat preagrațios a-și esprima condolența sa pentru pierderea ce a suferit biserica noastră; de asemenea și Escelenția Sa Dl ministru de culte și instrucțiune publică, și Escelenția Sa Dl președinte al casei magnaților

În ceea ce privea preparațiunile pentru alegerea noului arhiepiscop-metropolit, aveau a se pune în aplicare dispozițiunile statutului organic §-ii 155 și 156.

În scopul efectuiri acestora la timp nimerit, avēnd în vedere de o parte terminul de trei luni, în care scaunul arhiepiscopesc-metropolitan vacant are să fie întregit prin alegere, iar de altă parte împrejurările timpului de iarnă în care întrăm, și sērbătorile cele mari cari ne stau

înainte, — am convenit a convoca congresul național bisericesc pentru alegerea de metropolit, pe ziua de Joi în 17/29 Decembre a. c., și acest conclud l'am adus în calea sa la cunoștința Majestății Sale, în conformitate cu cele ce le dispune §. 151 din stat. org.

În partea a doua a celor ce erau de făcut, am dispus ca consistoriul arhiepiscopesc numai decât să pună la cale toate celea cari erau de trebuință, pentru-ca arhiepiscopul să aibă aleși 60 deputați din cei 120, cari în înțelesul §-lui 155 din stat. org. vor compune congresul electoral, spre care scop în arhiepiscopul avea să se aleagă încă în toate cercurile electorale câte un deputat mirean, și în toate colegiile preoțești câte un deputat din cler.

Tot atunci am dispus, să se întregescă pretutindenea în eparchii eventualele vacanțe care au intrat în rândul deputaților aleși pentru periodul congresual: 1 Octobrie 1896—30 Septembrie 1899.

Intr'una cu acestea am recercat consistoriile eparchiale, ca pe lângă urgența ce o reclamă terminul stabilit pentru întrunirea congresului electoral, să fie cu considerare și la timpul iernei iminente, și având în vedere ambele acestea, să dispună așa ca alegerile să se efectuească încă în zilele de toamnă, priincioase, iar actele electorale să se înainteze la metropolie cu totă posibila grabire, care garantează convocarea congresului la bun timp și prezentarea deputaților la congres în număr complet.

Astfel apoi s'au efectuit în bună ordine și cu laudabilă promptitudine alegerile deputaților pentru congresul electoral în arhiepiscopul, și alegerile spre întregirea vacanțelor în rândul deputaților pentru congresul ordinar, în arhiepiscopul și în diecesă Aradului, — în diecesă Caransebeșului numărul deputaților pentru congresul ordinar fiind complet.

Intr'aceea a sosit și notificarea dlui ministru de culte și instrucțiune publică din 1 Decembre nou a. c. Nr. 82,888, despre prea înalta rezoluțiune, conform căreia Majestatea Sa s'a îndurat prea grațios a lua act despre concludul consistoriului metropolitan de a convoca congresul național bisericesc estraordinar electoral la ziua mai sus indicată. — Actul se presintă sub ³/₁.

În modul acesta observate și efectuate toate câte le prescrie statutul organic, după ce au intrat și actele electorale dela eparchii, s'a convocat congresul electoral prin cerculariul aclus aici sub ⁴/₁, adresat episcopilor și consistoriilor eparchiale, și tuturor deputaților congresuali aleși, și publicat în jurnalul care servește pentru publicarea actelor metropolitane, precum și în jurnalele care servesc pentru publicațiunile oficiale ale eparchiilor.

Acestea premise, ne luăm voia a presentă Măritului Congres sub ⁵/₁. lista generală a deputaților congresului estraordinar electoral, pe lângă actele alegerilor din arhiepiscopul efectuate pentru acest congres, și cu actele alegerilor spre întregirea congresului ordinar în arhiepiscopul și în eparchia Aradului; sub ⁶/₁. lista generală alfabetică a tuturor deputaților congresuali; iar separate de acesta, sub ⁷/₁. ⁸/₁. listele alfabetice ale deputaților congresuali din arhiepiscopul, și într'una din celelalte eparchii; și în fine sub ⁹/₁. ¹⁰/₁. biletele imprimare cu

numele deputaților congresuali, pentru eventuala sortire a numărului escedent de deputați, în scopul de a stabili paritate între numărul deputaților din arhiepiscopul și între al celor din ambele diecese sufragane, conform §-lui 157 p. 4. din statutul organic.

La încheierea acestui raport notificăm Măritului Congres, că cu considerare la dispozițiunea din stat. org. §. 157. p. 1., am esmis comisariu pentru congres pe subsemnatul episcop, pe care ne luăm voia a-l acredita în funcțiunea acesta la Măritul Congres.

Dat în ședința plenară a consistoriului metropolitan, ținută în Sibiiu, la 27 Decembre 1898.

Ioan Meșianu m. p.

episcop.

Leontin Simonescu m. p.

secretariu metrop.

Nr. 7037.

I O A N,

din îndurarea lui Dumneșeu episcop diecesan al Aradului, Orășii-mari, Ienopolei și al Halmagiului, precum și al părților adnesate din Banatul-Temișan.

Iubitului cler și popor eparchial: dar și milă dela Dumneșeu Tatăl și Domnul nostru Isus Christos.

„Eată vestesc vouă bucurie mare care va fi la tot poporul, că s'a născut vouă astăzi mântuitoriu, carele este Christos Domnul“. Luca 2, 10, 11.

Să implinesc 1898 de ani, iubiților mei fii sufletesti, dela nașterea Domnului și Mântuitorului nostru Isus Christos, când ingerul lui Dumneșeu, a rostit aceste cuvinte de bunăvestire, celor din jurul Vifleemului, și prin aceea întregei omenimi de pre pământ, care de veacuri ofta după mântuire; și totuși ele nu și-au perdut însemnătatea lor cea mare, nici au trecut, precum trec alte lucruri în lume; ci din contră acea mare însemnătate, se arată și astăzi în bucuria ce o simțim cu toții, în sufletul nostru, precum se va simți și în viitoriu până va exista lumea și creștinătatea.

Nu s'a perdut și nu s'a șters iubiților, marea însemnătate a acelor cuvinte ingerești pentru-că ele n'au fost omenești, ci dumneșești, prin urmare adevăruri vecinice, precum este și Dumneșeu.

Nu și-au perdut acele cuvinte marea însemnătate, nu numai căci bucuria aceea, nu s'a vestit ómenilor, numai pentru acel timp; ci pentru totdeauna, dar și pentru-că ele au anunțat lumii ștergerea durerii cei grozave, ce muncea pre ómeni, de veacuri.

Și într'adevăr de mare și nespūsă bucurie, au și fost acele cuvinte, căci durere mare, durere nespūs de mare, era în lume, iubiților mei

fii sufletești, în tot timpul, dela facerea lumii, până la nașterea Domnului, până la audirea acelor cuvinte. Durere mare și negrăită era în lume: căci omul ființa cea mai aleasă a lui Dumnezeu, făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, spre bine și fericire, în urma păcatului, căzând din Darul lui Dumnezeu, și întunecându-i-se mintea și stricându-i-se voia, deveni cea mai nefericită ființă

Omul, chipul și asemănarea lui Dumnezeu, nu cunoștea pre adevăratul Dumnezeu făcătorul seu, nu-și cunoștea chemarea sa, și așa în loc de a se închina adevăratului Dumnezeu, el se închina la soare, lună, stele și la alte făpturi neînsuflețite: ear în loc de a se apropia, el tot mai mult se depărta de chemarea sa cea măreață, decăzând întru atâta, încât cel slab ajunsese jucăria celui tare. Cei tari dispuneau după voia lor cu cei slabi. Ba îi și vindeau ca pe o marfă de preț, precum se mai întâmplă și astăzi pe unde încă n'a străbătut lumina creștinismului.

Mii de ani a suferit omenimea, în această stare tristă și dureroasă, căutând și privind în toate părțile, după ajutoriu și mântuire. Și dacă totuși n'a desperat, cauza fu, că prea bunul Dumnezeu, trimitea în lume, din timp în timp, proroci și vestitori, cari întăreau pre oameni, în credința venirii unui mântuitoriu.

Între asemenea împrejurări grele „*sosi plinirea vremii*“ iubiților, și cu ea și evenimentul cel mai pre sus de fire, al nașterii Domnului, când prea bunul Dumnezeu întru nemărginita sa iubire și îndurare, spre neamul omenesc, trimise în lume chiar pre unul născut Fiul său Domnul și Mântuitoriu nostru Isus Christos, se ridică pre oameni, din acea amară decădere, earăși la starea fericirii cei dintâi.

Acel eveniment mare și minunat, mare și de nespūsă bucurie, a îndemnat pre ingerul Domnului din ceriu, se rostească mângăitoarele cuvinte: „*Eată vestesc vouă bucuriă mare, că s'a născut vouă astăzi mântuitoriu, carele este Christos Domnul*“. De aceea a și fost atunci bucurie mare în ceriu și pre pământ, ingerii cântând: „*Mărire intru cei de sus lui Dumnezeu și pre pământ pace, și între oameni bunăvoie*“; de aceea au alergat și filosofii dela răsărit, cu daruri la închinăciunea Domnului; de aceea s'a arătat și steaua cea neobicinuită, care a condus pre filosofi la închinăciunea Domnului; și tot de aceea ne-am intrunit și noi astăzi în număr așa mare, în sfânta biserică, nu numai să ne bucurăm și noi Domnului și să-i mulțămim din suflet și pentru această mare și nemărginită îndurare, și împreună cu ceilalți creștini ortodocși de pre pământ se sərbăm și noi amintirea evenimentului celui

minunat și prea îmbucurătoriu al nașterii Domnului și Mântuitoriuului nostru Isus Christos: dar totodată se luăm și niște învățături bune și folositoare, din această sərbare, ca să simțim și noi tot mai mult, în toate zilele vieții noastre, bucuria vestită de inger la nașterea Domnului.

Să învățăm iubiților, că păcatul fu ce atrase acea grozavă osendă asupra omenilor, și de aceea să ne ferim de păcate, căci precum auferiți ele să resbună amar, din neam în neam, și asupra fii fiilor: să învățăm, că Domnul prin venirea sa din ceriu pre pământ, nu numai a șters tristețele urmări ale păcatului, dar a mai și renoit acea legătură sfântă, dintre Dumnezeu și om, ce o numim religiune, prin care Dumnezeu ne mântue de robia păcatului, și ne reprimește earăși de fii și moștenitori ai darurilor sale, precum ne spune s. apostol Pavel 4, 7, — „*de acum numai sunteți robi ci fii, ér de sunteți fii și moștenitori sunteți ai lui Dumnezeu, prin Isus Christos*“. Să învățăm iubiților, că tot Domnul a mai readus omenilor și „*lumina cunoștinții*“, pre care ni o întonează și tropariul acestor sərbători dîcînd: „*nașterea ta Christose Dumnezeul nostru a răsărit lumii lumina cunoștinții*“.

Prin renoirea sfintei religiuni, a voit Fiul lui Dumnezeu, se remănem pururea în legătură cu Dumnezeu ca fii, cu părintele lor; iubindu-l, precum ne dîce și sfînta evanghelie, „*din tot sufletul nostru*“, ca să ne iubescă și el pre noi, și împlinind voia lui cea sfântă ca să ne împlinescă și El dorințele noastre cele drepte; ear prin „*lumina cunoștinții*“ a voit Domnul se ne însușim tot mai multă lumină și cultură religioasă, prin care se nisuiam a ne apropia tot mai mult de Dumnezeu părintele nostru, precum nisue toți fii cei buni a se apropia de bunele însușiri ale părinților lor celor vrednici.

Din acestea veți înțelege iubiților, că venirea Domnului pre pământ, ni-a redeschis calea la bine și fericire. La binele posibil pre pământ, și la fericirea cea vecinică dincolo de mormânt, însă numai dacă vom ținea din tot sufletul, la amintita sfîntă legătură, dintre noi și Dumnezeu, apoi dacă ne vom lumina, tot mai mult cunoștința cu învățătura și cultura de lipsă, precum și dacă vom conlucra și noi, din toate puterile, la ajungerea dreptelor noastre dorințe.

De unde urmează, că dacă voim sorțe tot mai bună, dacă voim a ajunge tot la mai multă bună-stare, vază și onóre, precum dorim din suflet; atunci se ne silim tot mai mult la luminarea cunoștinții, adecă: tot la mai multă învățătură și lumină, precum fac această, și celelalte popóre conlocuitoare. Căci se-mi credeți iubiților, că în ce măsură vom îmbrățișa lumi-

na minții, séu învățătura și cultura, în aceeași măsură se va îmbunătăți și sôrtea noastră. Și earăși, în ce măsură vom părăsi și vom lenevi luminarea minții și a cunostinții, séu învățătura și cultura, în aceeași măsură se va îngreuna și sôrtea noastră.

Deși n'ași voi să vă tulbur bucuria acestor sfinte sêrbători; totuși cu mare durere trebuie să vă spun, că dacă sôrtea noastră este mai puțin îmbucurătoare, ca a altora, cauza principală este: că noi nu avem învățătura, ce o au alții, și așa nu știm cumpăni așa bine lucrările noastre, și prin urmare, nici nu putem trage aceleași folose, ce le trag alții, din lucrările lor.

Nu este întâia oră că vă spunem acestea, ci macarcă vi le-am amintit, mai în toate vorbirile și scrierile noastre către voi, totuși nu le putem nici deastădată retăcea, și nu le vom retăcea nici când în viața noastră, fiind prea conviși, că numai prin ele ne-vom putea apropia tot mai mult, de bine și fericire; scopul măreț, ce ni l-a destinat bunul Dumnezeu: numai prin ele vom avea tot mai multă bucurie de viață, pre când fără de ele, la nici un bine, nu ne putem aștepta.

Despre aceasta vă veți putea și înși-vă convinge, iubitorilor, de veți arunca o privire preste ômeni, chiar și numai preste cei din jurul vostru, ca se aflați, ômeni în stare bună, în vază și onore, ômeni mai mulțămîți cu sôrtea lor; dar totodată se aflați și ômeni cu stare slabă, ômeni lipsiți și sêrăciți, ômeni tare nemulțămîți cu sôrtea lor, și încă dintre cei ce odată erau și ei în stare bună. Și dacă veți ispiti, ce este cauza înaintării unora, și a decăderii altora, veți afla: cumcă cauza înaintării este lumina, cultura și învățătura unora; ear cauza decăderii, și a sêrăciei altora, este numai lipsa de învățătură, de cultură și lumină.

Deci după-ce și înși-vă vedeți cum s'au schimbat timpurile și împrejurările, cum se înmulțesc cerințele și trebuințele ômenilor, și cum între asemenea împrejurări, numai prin mai multă învățătură, ne putem ajuta și susținea; după-ce înși-vă vedeți, cum decad și cum sêrăcesc cei fără de învățătură, și cum înainteză cei cu învățătură: așa dar luați la inimă aceste sfaturi părintești, și străduiți-vă și voi, din toate puterile, tot la mai multă învățătură, cu tinerii vostri, în școlele confesionali, ear cei adulți, cei mai în vîrstă, luminându-vă din serviciile bisericeii străbune, cari sunt pline de învățături folositoare.

Fiți silitori la lucrurile vóstre, și cu cruțare la agonisita vóstră; dar când e vorbă de buna-creștere a fiilor și fiicelor vóstre, când e vorba de deșteptarea și luminarea vóstră; a-

tunci să nu cruțați nici o cheltuială; căci nici un ban nu este așa bine folosit, ca acela ce se dă pentru învățătură și luminare. Eată cum descrie și înțeleptul Solomon învățătura, la VIII, 10—11, „*primiți învățătura mai mult decât argintul, și știința mai vîrtos decât aurul lămurit, că mai bune sunt acestea, decât petrele de mult preț, și tot ce este scump, nu este vrednic lor*“.

Țineți din tot sufletul și la credința în Dumnezeu și în unul născut Fiiul séu Domnul și Mântuitorul nostru Isus Christos, și lăsați-o și voi, în aceeași sfințenie de moștenire fiilor vostri, precum ați primit-o și voi dela fericirii vostri străbuni.

Aveți pace, dragoste și bună-înțelegere între voi, și în casele și familiile vóstre. Spriginiți-vă și vă ajutați unii cu alții, în lipsele și neajunsele vóstre, și mai ales în afaceri obsteste, pentru-că așa bucuria vestită de inger, la nașterea Domnului, se vă însoțescă în toate zilele vieții vóstre.

Pre lân ă cari mai poftindu-vă, ca aceste sfinte sêrbători, să-le petreceți în pace, sănătate, mulțămire și îndestulare, acum și întru mulți ani fericiti, și împărtășindu-vă și binecuvîntarea arhierescă, am rămas

Arad, la sêrbătorile nașterii Domnului din anul 1898.

Al vostru tuturor

de tot binele voitoriu:

Ioan Mețianu, m. p.
Episcopul Aradului.

Virtuțile teologice.

(Continuare)

b. Speranța.

Speranța este aceea virtute teologică în urma căreia așteptăm cu încredere dela D-șeu pe basa promisiunilor sale viața vecinică și mijlocele necesare spre ajungerea acesteia.

Speranța conține două momente: a) dorința după mijlocele de mântuire, și după mântuirea însaș, o dorință, carea trebuie să se restrîngă între marginile cari sunt desfipte corințelor și poftelor noastre prin prevedința d-șească și prin ordinea de mântuire. b) Increderea în cuvîntul promis și în prevedința conducătoare și plină de iubire a-lui D-șeu, carea ne este necesară, și de carea nici odată nu vom fi lipsiți. Fica acestei încrederi este virtutea răbdării.

Speranța în sine însaș luată este un îndemn al omului, care nu să pôte nicicând nimici. Este un

drept și tot odată o mângâiere, că noi trebuie să credem. Speranța să poată numi datorință numai întru atâta, încât și ea trebuie să se acomodeze legilor ordinii de mântuire. Ea devine virtute și anume virtute teologică prin darul Duhului Sânt revărsat în inima noastră, care ne învață ce avem să sperăm și cum avem să sperăm.

Indrumați și avertizați la speranță, după-cum se vede din epistola s-tului Pavel către Romani (8, 24), ne mângâiem prin ea în lipsa conștiinței de fericire, de care nu ne putem face părtași în lumea aceasta; dar ne mângâiem și din cauza neperfectității noastre proprii, care de alt-fel nu ne-ar face să desperăm. Dacă este adevărat, că speranța este o virtute, care se finește numai după această viață (I Corinteni 13, 13) atunci nu poată să consistă perfectitatea dragostei aici în aceea, ca să se subtragă dela orice speranță. Pentru-că o virtute teologică nu poată nimici pe alta.

Obiectul speranței este însuș D-șeu, însă și toate acele bunuri, cari ne conduc la D-șeu, și între ele și acelea a-le ordinii naturale, cari constituiesc baza pământescă necesară a vieții noastre spirituale-morale, pentru-că speranța se estinde asupra tuturor mijloacelor întrebunțate de providința d-șească spre binele nostru.

Calitățile cu cari trebuie să fie înzestrată speranța, ca să fie în stare de a ne câștiga statornicia în năsuința noastră spre virtute sunt următoarele: a) Ea trebuie să fie sântă. Adecă să dorim și să așteptăm dela D-șeu numai acele daruri, cari se referesc direct la D-șeu, sunt faptice bune și conducătoare la viața vecinică. b) Speranța trebuie să fie tare și neclătită. Adecă încrederea noastră în D-șeu și în ajutorul lui să fie ast-fel înrădăcinată în inimile noastre, încât în toate împrejurările vieții, chiar și în cele mai grele nenorociri să ne servească de ancoră mântuitoare. c) Ca speranța noastră să fie tare și neclătită este necesar, ca să fie bine întemeiată, adecă să se bazeze pe o cunoștință clară a calităților d-șești, și a promisiunilor Lui. d) În fine speranța noastră să fie rațională, adecă să întrebunțăm puterile noastre spre ajungerea scopului prefipt, și fiind-că realizarea promisiunilor depind dela unele condițiuni, să nișuim ca să le îndeplinim.

Mijloacele prin cari se înmulțește și se conservează speranța sunt: a) O meditațiune serioasă și des repetită despre motivele pe cari se bazează încrederea noastră în D-șeu. b) Un s t u

d și u serioș al istoriei sfinte. c) Rugăciunea adevărată și evlavioasă prin care ne crește curajul și încrederea noastră în D-șeu. d) Cu deosebire însă să întărește speranța omului în D-șeu prin o viață virtuoasă.

(Va urma).

D I V E R S E.

* *Consistoriul metropolitan* a ținut sub presiul Preasfinției Sale D-șei Episcop al Aradului, Ioan Meșianu Marți în 15/27 Decembre a. c. la orele 10 a. m., ședința în care s'a designat P. S. Sa Dl Episcop al Aradului Ioan Meșianu, de comisariu pentru conducerea congresului național bis. electoral. În ședința această dl Dr. Ioan Mihai, director de bancă în Orăștie, ales membru suplent în senatul școlar a depus jurământul prescriș.

* *Chirotonire întru arhieru.* Duminecă în 17/29 Ianuarie se va chirotoni în biserica catedrală din Cernăuți I. P. C. Sa părintele archimandrit consistorial și vicar general Dr. Vladimir V. de Repta în arhieru al Rădăuților. Actul divin al chirotonirei îl va împlini I. P. S. Sa Metropolitan și Archiepiscopul Bucovinei și al Dalmației Arcadie cu Episcopul sufragan din Zara Dr. Nicodim Milaș, care sosește în Bucovina câte va zile înainte.

* *Bibliografie.* A apărut: Calendarul Plugarului pe anul 1899 întogmit de Dr. Maximilian Popovici chimist-agronom. București, tipografia curții regale. Se află de vânzare la librăria Ciurcu. Brașov, trimis franco costă 55 cr.

* *Petrecere.* Tinerimea română din jurul Cermelui (com. Arad) aranjază în 8 Ianuarie st. n. 1899 o petrecere de dans în sala casinei din Cermel. Prețul intrării: de persoană 1 fl. de familie 2 fl. Inceputul la 8 ore sara. Venitul curat este destinat pentru s-ta biserica gr. or. r. din Cermel; ér ofertele marimose să primesc cu mulțămită și să vor quita pe cale ziaristică.

* *Invitare.* Tinerimea gr. or. română din comuna Bazoș invită cu plăcere la concertul împreunat cu petrecere de dans ce-l va arangia sub conducerea dlui inv. Aureliu Bădescu în favoarea copiilor sëraci dela școlele române de aici în 6/18 Ianuarie (în presera Stului Ioan Botez.) în sala de învățământ a băeților, pe lângă următorul program: 1) „Astăz firea apelor“ cor quartet micșt. 2) „Sirba“ cor sextet de V. Magdu. 3) „Statornicia în credință“ poesie decl. de coristul Iosif Pigli. 4) „M'aș mărita“ cor sextet de T. Popovici. 5) „Brăul popilor“ cor sextet de G. Musicescu. 6) „Sentinela română“ poesie decl. de Trăilă Pătrone. 7) „Lugojana“ cor sextet de I. Vidu. 8) „Nevasta care iubese“ cor sextet de G. Musicescu cu acompaniament de fisarmoniu. 9) „Cum se poate cineva imbogăți?“ disertație cetită de Ieftimie Pascu.

10) „Zisau badea“ cor sextet de G. Musicescu cu acompaniament de fisarmoniu. 11) „Româncuța“ cor quartet mixt. — Între pauze se va juca jocurile naționale „Bătuta și Calușerul.“ Începutul precis la $\frac{1}{2}$ 8 ore sêra. Biletul de persoană 1 corônă, de familie (3 membrii) 2 corône. Oferte și suprasolviri maritimose se primesc cu mulțămîtă la adresa casarului Toma Jica și se vor cuita pe cale jurnalistică. Pentru-ca se potera lua dispozițiile necesare întru intimpinarea ôspeților la gară, on. domni, diz giur, sunt rogați ca se ne aviseze prin o corespondință adresată inv. A. Bădescu președintele societății. Comitetul arangiator.

* *Vênđarea clopotelor dela gări,* În urma încetării signalului cu clopot la gări, se mai află de vênđare dintre aceste clopote vreo 500 bucăți de diferită mărime. Direcțiunea centrală a căilor ferate a încredințat vinderea acestor clopote direcțiunilor de gară respective, în a căror posesiune sunt. Aceste clopote se vênđ fără deosebire de confesiune bisericilor, școlelor și tuturor instituțiunilor precum și privaților și anume: clopotele mari (pondul de 15 chg.) cu 16 fl., ér cele mici (pondul 5 chg.) cu 6 fl. 40 cr. bucata. Bisericile școlele, precum și alte instituțiuni filantropice sêrace le capătă și cu un preț redus, dacă cer acêsta prin petițiunile provêdute cu atestat de paupertate. Astfel de petițiuni și adnexe sunt scutite de timbru. Ele trebuiesc adresate direcțiunii căilor ferate din districtul, în care se află petentul.

* *Regularea congruel preoților din Bucovina.* Cu prima Ianuarie 1899. preoțiimea ort. bucovineană va primi salarii precum urmează: Parochii primesc: 900 fl. a n u a l și 4 adaosuri decenale de câte 100 fl. C o o p e r a t o r i i primesc: 650 fl. anual și doauă adaosuri quinquenale de câte 100 fl. Pentru aceste adaosuri decenale resp. quinquenale se numără și întregul timp de serviciu de până acuma. Sesiile se tacează după același venit, care se ie ca basă la măsurarea birului, deci nu după catastrul din anul 1836. Taceze-se însă sesia cât de scump, suma în bani gata, ce o vor primi păstorii de sufete, nu va fi sub nici o condiția mai mică de cât cea ce au primit-o până acuma.

Adaosurile locale pentru păstorii sufletești din Cernăuți, suburbiile Roșă și Horecea, Sirete, Suceava, Rădăuți și Câmpulung, precum și pentru cei din protopresviteratul Putilei, pentru cei din Vatra-Dornei, Șipotul pe Sirete și Vijenca—remân la status quo. Parochii din Gura-Homorului și Sadagura capetă adaosuri locale de câte 200 fl. Adaosurile personale se sistează deocamdată, se pot însă încuviință mai târziu din nou.

Parochii și esposiții parochiali primesc un pausal de cancelăria 15 fl. anual. Remunerațiunea protopresviterilor se fixează cu 300 fl. anual; la visității canonice și alte călătorii officioase primesc protopresviterii diete de 4 fl. la zi și spese de călătorie 20 cr. pentru fiă-care kilometru de drum,

În cas de intrare în starea de deficient, primesc parochii, cari au

până la 10 ani de serviciu . . .	500 fl. anual
" " 20 " " " . . .	625 fl. "
" " 30 " " " . . .	750 fl. "
" " 40 " " " . . .	875 fl. "
peste 40 " " " . . .	1000 fl. "

ear' c o o p e r a t o r i i, cari au

până la 10 ani de serviciu . . .	400 fl. anual
" " 20 " " " . . .	450 fl. "
" " 30 " " " . . .	500 fl. "
" " 40 " " " . . .	550 fl. "
peste 40 " " " . . .	600 fl. "

C O N C U R S E.

Pentru indeplinirea parochiei vacantă **Chișlacă** ppresbiteratul Beliu conform Ordin. Venerabilului Consistoriu Orădan de datul 20 Octomvre, (1 Noemvre) a. c. Nr. 1179/153.B se publică concurs cu termin de alegere pe ziua de **24 Ianuarie v, 1899.**

Emolumintele sunt: casa parochială ce se va edifica ori cumpêra cu arendă anuală de 100 fl., pământ parochial de 18 cubule cu venit anual de 200 fl., compețița de pășune și pădure $\frac{4}{3}$ sesiune, evaluate cu 20 fl. la an, de la 160 de case câte $\frac{1}{2}$ măsură cucuruz ca bir prețuit în 80 fl., ștôlele anuali la 100 fl. Se observă cumcă alegândul paroch din dotațiune până la 12/25 August 1899 jumătate va trebui s'ă dea orfanilor decedatului preot P. Leucuța Cei ce doresc a ocupa acêsta parochiă de III clasă, până în 21 Ianuarie v. au a-și trâmite suplicele înștruite amêsurat §-lui 13 din Stat. org. subscrisului în Giriș F. (F.-Györös) p. u. Tenke, ér cu observarea § lui 18 din Regul. pentru parochii au a-sê presenta la s. biserică de acolo pentru a-și arăta desteritate în cele rituale și în cratorie.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PETRU SERBU, adm. ppsc.

—□—

Pe baza ordinului Venerabilului Consistor Aradan din 31. Aug. Nr. 1053 șc. se esceie concurs pe ștațiunea învățătorească dela școla gr. or. rom. din **Luncasprie**, inspectoratul Beiușului, cu termiu de alegere pe **30 de zile** dela prima publicare.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt: a) În bani numărar 300 fl.; b) Pentru scripturistica 5 fl.; c) 5 stângenți de lemne aduse acasă, pentru școlă și învățator. d) Quartir liber cu grădină de legume. e) Ștôlele cantonale usuate dela funcțiunile obveniende.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți ca recursse lor adresate comitetului parochial din Luncasvrie și ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6. art. XVIII din 1879, se le trimită subscrisului protopresbiter și inspector scolar în Robogány cel mult până 3 zile înainte de alegere, avênd recurenții în vreo Duminică, orî sêrbătore a se presenta în beserica din loc spre a se face cunoscut cu poporul.

Comitetul parochial.

Ioan Buda, m. p.

not. com. par.

În conțelegere cu mine: ELIA MOGA, m. p. Protopresbiterul Beiușului,

—□—